

Selvrapportert tannhelse i Sverige og Norge

Den overordnede målsetting med avhandlingen var å bidra til pågående validering av et mål for selvopplevd tannhelse. I følge hovedfunnene fra avhandlingen bør subjektive mål for tannhelse innføres rutinemessig ved undersøkelse og journalopptak hos tannlegen, i tillegg til kliniske undersøkelser av tenner og munnhule. Dette kan iverksettes på en enkel og lite ressurskrevende måte ved å registrere pasientens svar på et spørsmål som reflekterer hans/hennes samlede syn på egen tannhelse.

Studiene er basert på kliniske registreringer og spørreskjemaundersøkelser i Sverige og Norge. I 2006 ble det gjennomført en tverrsnittsundersøkelse blant 3 658 svenske 19-åringer. En svensk gruppe (født 1942) ble fulgt med datainnsamling hvert femte år fra 50-års alder (1992) til 65-års alder (2007). Totalt deltok ca. 6 000 personer ved hver datainnsamling. I 2007 ble en komparativ studie utført blant ca. 4 000 norske 65-åringer.

Blant svenske 19-åringer oppga 88 % menn og 87 % kvinner at de var fornøyd med tannhelsen. Likevel oppga 24 % av mennene og 37 % av kvinnene at de hadde spesifikke tann-

Gunnar Ekbäck disputerte den 10. desember 2010 ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen med avhandlingen: «Satisfaction with oral health and associated factors in Sweden and Norway – cross-sectional and longitudinal perspectives». Prosjektet er utført ved Institutt for klinisk odontologi, Universitetet i Bergen under veiledning av professor Anne Nordrehaug Åstrøm. Medveiledere var professor Kristin S. Klock, professor Anders Johansson og professor Lennart Unell.

helseproblemer knyttet til livskvalitet. Resultatene fra den svenske 1942-studien viste at 66 % menn og 63 % kvinner var fornøyd med tannhelsen både ved 50- og 65-års alder, mens 11 % (menn og kvinner) skiftet status fra å være fornøyd til å være misfornøyd i denne tidsperioden. På gruppenivå sank prosentandelen som var fornøyd med stigende alder. Nedgangen var mest uttalt blant lavt utdannede, innvandrere og røykere.

I avhandlingen ble det funnet få forskjeller mellom svenske og norske 65-åringer. Totalt svarte 76 % at de var fornøyd med tannhelsen både i Sve-

rige og Norge. Daglig røyking, tann- tap, smerter, og nedsatt tyggefunksjon var de viktigste prediktorer for selvopplevd tannhelse ved 65-års alder både i Sverige og Norge. Dette understreker betydningen av tidlig satsning på forebygging og tannhelsefremmende arbeid før 50-års alder for å sikre tilfredshet med tannhelsen hos eldre aldersgrupper.

Adresse: gunnar.ekback@orebroll.se